

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Vers. 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

VERSUS

Quarta autem vigilia noctis venit
ad eos ambulans super mare.

QVÆSTIO I.

Quomodo Dominus super aquas ambulauerit?

§. i. **M**aturina vigilia ambulauit super mare. No-
ctem lege militari in quatuor vigiliis diui-
debant. Quarum prima ab ocaſu ſolis inchoabatur,
vltima in ortu definebat.

Domini §. 2. Calvinus aquas duratas asserit, alij alio modo
ambul ambulasse, aquis liquenribus, non tamen ita eas pres-
super m fississe, vt mergerentur. Ita contra Calvinum Bullingerus. *Domini*, inquit, *molli in ambulat vnde*.

§.3. Alij corpus grauitatem exuiffe, atque ita non mirum vel per aerem ambulasse. Verum dicendum diuinā virtute factum esse, vt corpus eius vnda sustentaretur, quod id modo factum sit, solus ille nouit, qui per forentes fluctus inambulans, maris se Dominum ostendit, & tuis se adest, dum per minaces seculi proelas ad aeterna vitæ portum centendunt.

VERSUS 26.

Et videntes eum supra mare ambulantes turbati sunt dicentes: Quia phantasma est. Et pro timore clamauerunt.

QVÆSTIO I.

Cur spectrum existiment?

§. i. **C** Aluinus torporis & crassæ ignorantie Apostolos accusat, quod eum non agnoscerent, Exquiratamen eos tempus matutinum, cum maligna lux non sineret plene, & plenè cognoscere, præcipue medijs in factu bus. Deinde nunquam viderant Christum aquis inambulantem, semper vsu nauigio sciebant, non ergo venerat in mentem Dominum esse. Nec torpebat omnino, cum omnem socordiam præsens periculum excuteret.

Apostoli oc- S. 3. Marcus adiungit, non intellexisse de panibus,
ca. vii. eorum eorum occurratum fuisse, *πεπορομένοι κα-
ρίαι*, occalluisse cor. Nempe hoc magnopere mira-
bantur, viderant potentem Dominum sine nauigio
fluctibus inniti, cum maior fuisset potentia in panum
multiplicatione : Nam substantia fuit commutatio
in panes plures, hicinarum corporis ne mergeretur
derentio. Itaque hæc ambulatio nihil aliud require-
bat, quam vt Deus cum gratia se ad effectum eius nõ
conquereret, aut diuina virtute corpus graue detine-
ret, ne deorsum vergeret. Miraculum vero in pani-
bus factum ignorare non poterant, quod vulgus ho-
minum adeo extulit, vt eum regem constituere cre-
derent, vt est apud Ioanem. Itaque in tanto ter-
rore non satis diuinam potentiam perpendebant, vt
ex maiore miraculo, fidem de minore constantem
fussciperent.

Phantasma.
Tercia.
 non modo de falsis imaginationibus, sed veritatis apparitionibus accipio solet. sicut in Heb. 12. 21. *To calla* dicitur visio que Moyses gloria est. Syrus hoc loco habet מראה נורא dicens *visio illa mendax*. Aug. Epist. ad N. bidium multis in hoc genere explicando est. Causa cur phantasmata mutant, alibi exposita est.

S. 3. Phantasma non fuisse Christi corpus contra Marcionē & Manichæos docet D. Hieronym. phantasmata vero & spectra vocamus, quæ oculos ludificant, tanquàm corpora sint, cum autem ~~in~~ Spiritus aut vmbra, aliaq; sint. S. Hieronymus, Marcionem &

Manichæum confutat, qui hoc in loco verum Christo corpus negabant: Si enim Christus verum corpus non habuit, cum super aquas ambularet, sequitur & Petrum phantasma fuisse, qui Christum accessit. Imo Petrum Christum in miraculi consortium admisisse, ve ostenderet & se verum corpus habere, & aquas calcare.

VERSUS 30.

Videns vero ventum validum timuit, & cum cepisset mergi clamavit, dicens, Domine saluame.

QVÆSTIO I.

An amiseris fidem?

Non amittit fidem, sed timuit, & contra timorem, tamen Dominum invocavit, quod si ne fide non faceret: dubitavit an mergendus, non an à Domino servari posset, non ergo de potentia Christi dubitavit, sed fiduciam ex voluntate & mandato Christi receptam amisit. Syrus ait, eum durisselle ventus. Plurimum vero refert, citre quod sit *anxi- et modica fides*, & quam fuerit dubitatio. Si enim Petrus non dicitur *infirmus*, quod de predestinatione sua nō dubitavit, sed aliam ob dubitationem manifestū fuerit, cum de fide & dubitationibus circa de agitur, nō intelligi eam fidem quæ est de predestinatione; non enim Petrus de salute æterna per se venio valido, an obistere possit, dubitavit, ideoq; timuit.

§. 2. Pareus de iustif. lib. i. c. ii. conatur probare fidem esse fiduciam: oppositum timiditatis est fiducia. Fides hic opponitur timidi, ergo est fiducia. Respondi quaestione in Matth. 6. 30. falsum enim est, minime quod opponitur timidi esse fiduciam speciem de prædestinatione. Nam timiditatis, quæ est in corporum periculis opponitur alia prorsus fortitudo. Deinde vni timiditati opponitur & fiducia, & audacia, non enim vni vitio vna solum virtus opponitur, sed etiam vni vitio contrarium. Denique, timiditatis fiducia, hoc est spes firma immediate quidem opponitur, sed eidem tamè etiam fortitudo, fides, caritas contraria sunt. Præcipue tamen fides, ex ea enim fiducia nascitur, qua timiditas expellitur. Fortitudo enim cum sit considerata periculorum susceptio vincit timorem, & caritas foras mittit timorem. Mirum est porro non considerasse Pareum dubitationi hic opponi, quod etiam Caluinus docuit. Siquid dubitationi fides opponitur hoc loco, & de propria ac immediata oppositione sermo est, vt vult Pareus, sequitur fidem hoc loco assensum esse, cuius suspensio est dubitatio.

§. 3. Græcè est *δαρδαια*, fortes sine trepidatione flote. Syrus, *cordatis flore*. Non venit vlli veterum, nec recentiorum in mentem. Vt fiduciam interpretarentur, certamen remissi peccati fidem : Sed arijs quibudam hactamen placuit. Petrum enim arrogantia, stulti ferocis, curiositatis Caluinus, Centuriorum cent. i. l. 2. c. 20. alijque accusant. Et primo curiositatis eum accufant. Respondeo fidem, amoremq; non curiositatem fuisse. Hoc Maximus agnouit de natali Apostoli Serm. i. v. et etiam apud Bellarm. lib. i. de Rom. Pontif. c. 26. Quanto melius D. Bernardus lib. 2. de consid. hunc esse generalem Christi vicarium docuit. Excusat eum, & defendit Augustinus hisce verbis. Non dubitauit de Christi potentia, sed voluntate, & presentia, non enim certo constabat esse Christum, quocirca ait Si tu es, iube me ad te venire super aquas. Deinde velletne se venire ambigebat, etiamsi Christus esset, fidei aurem & charitatis erat, credere se consentiente Domino super mare ambulare posse, & quam celerime Domino adesse velle.

2. 45